

Rabbinerens tale til pave Benedikt

I forbindelse med Verdensungdomsdagen i Köln aflagde pave Benedikt XVI besøg i byens synagoge, hvor velkomsttalen blev holdt af medlem af menighedens forstanderskab, Abraham Lehrer, og hvor rabbiner Netanel Teitelbaum holdt tale for paven

Af Netanel Teitelbaum¹

Kwod Harabamim.²

Højærværdige pave Benedikt.

Ærede festsdeltagere.

Vi har netop her i synagogen læst og hørt salme 23.³ Den har stor betydning for ethvert menneskes tro. Denne salme giver menneskene styrke i alle vanskelige tider. Den har givet os, det jødiske folk, styrken til at overleve, lige fra udgangen af Egypten og til Shoah⁴ samt i tiden derefter. Og denne styrke er det jødiske folks tro, hver enkelts tro, troen på den Evige, Hakadosch Baruch Hu,⁵ som det lyder i salme 23: "Jeg frygter intet ondt, for du er hos mig".

Israels folk har som folk, som gruppe og også som enkeltpersoner atter og atter måttet klare sig i vanskelige tider. Det er netop fem dage siden, at vi her fejrede sørgedagen Tischa Be Aw.⁶ Det er

---

¹ Oversat af Bente og Ole Meyer, idet overrabbiner Bent Melchior venligt har hjulpet med oversættelsen af de hebraiske udtryk og med supplerende forklaringer

² Ærværdige rabbinere

³ Sl 23: Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød, han lader mig ligge i grønne enge, han leder mig til det stille vand. Han giver mig kraft på ny, han leder mig ad rette stier for sit navns skyld. Selv om jeg går i mørkets dal, frygter jeg intet ondt, for du er hos mig, din stok og din stav er min trøst. Du dækker bord for mig for øjnene af mine fjender. Du salver mit hoved med olie, mit bæger er fyldt til overflod. Godhed og troskab følger mig, så længe jeg lever, og jeg skal bo i Herrens hus alle mine dage.

⁴ Shoah (hebr. ødelæggelse, katastrofe olgn.) betegner det nazistisk inspirerede forsøg på at udrydde det jødiske folk. Mens jøder selv fortrinsvis bruger ordet shoah, omtaler andre ofte dette forsøg på folkemord med ordet holocaust (gr. heloffer). Red.

⁵ Den hellige, lovet være Han

⁶ 9. dag i måneden Aw (mindededag for templernes ødelæggelse)

en dag, som minder os om megen ulykke i den jødiske historie. Det er dagen for både det første og det andet tempels ødelæggelse i Jerusalem og endvidere dagen, hvor nedkæmpelsen af opstanden i Warszawas ghetto fandt sted.

Det jødiske folk har aldrig mistet troen, heller ikke når det er blevet ladet alene.

Og på den tro skaber vi til alle tider styrke, også på de tidspunkter, hvor det jødiske folk er blevet forfulgt.

Deres besøg i dag, højærværdige pave Benedikt, er et tegn på en åbning for freden i hele verden og et skridt herimod den åndelige opførelse af Jerusalems tredje tempel, som kun kan bygges, når der er fred mellem alle folkeslag.

Deres besøg i dag er et skridt frem mod freden mellem alverdens folkeslag.

Deres besøg i dag er også et virksomt tegn imod den tidligere kristne antisemitisme. Deres besøg har hermed den største symbolkraft. Det viser alle, hvorledes De betragter Den katolske Kirkes forhold til jøder i hele verden.

Tillad mig at komme fra det almene over til at tale om enkeltpersoner.

Deres besøg har den største betydning for fru Lehrer. Fela Lehrer er moder til Abraham Lehrer, der lige har hilst Dem velkommen. I dag sidder hun her i synagogen. På hendes underarm kan man læse nummeret, som hun fik tatoveret i KZ-lejren. Da hun i 1944 var i Auschwitz, havde hun hverken kraft eller fantasi til at forestille sig, at hendes søn en dag i 2005 officielt skulle hilse paven velkommen i Kölns synagoge.

Foruden hende sidder her mange andre, som er overlevende fra den tid.

Hvor har de fået denne kraft, kraften til at tro, kraften til at overleve? Denne kraft kan vi finde i teksterne, som vi har læst sammen i dag. For der står i 1. Mosebogs kapitel 1: "Gud skabte mennesket i sit billede; i Guds billede skabte han det".⁷

Mennesket er en del af Gud. Og mennesket bærer en del af Gud i sig. Og den del af Gud, som mennesket bærer i sig, det er sjælen.

Sjælen adskiller mennesket fra andre levende væsener, som lever her på jorden. Det er sjælen, som giver mennesket mulighed for at gennemtænke en handling, før det udfører den.

Det er op til mennesket at gøre det gode og ikke at nedbryde. Den evige, Ha Kadosch Baruch Hu,⁸ har givet mennesket alene dets sjæl. Mennesket er derfor skabt til at gøre det gode.

Og udgående fra denne sjæl har menneskets styrken og opgaven til at samle mennesker og ikke til at drive dem bort fra hinanden. Det betyder konkret, at mennesket skal leve i og skabe fred.

I jødedommen hviler grundlaget for fred på fem søjler.

Den første af de fem er troen på den ene og almægtige Gud, Ha Kadosch Baruch Hu.⁹

Erindringen om fortiden og opbygningen af fremtiden herpå er den anden de fem søjler.

Da Napoleon kom ind i byen Akko,¹⁰ var det om aftenen til den 9. Aw, Tischa Be' Aw,¹¹ og da han så, at Israels folk græd, spurgte Napoleon: "Hvad er grunden til, at jøderne græder?" Det svar, som

⁷ 1 Mos 1,27. Ud over Salme 23 blev der af synagogens kantor sunget et afsnit af skabelsesberetningen i Første Mosebog.

⁸ Den hellige, lovet være Han

⁹ Den hellige, lovet være Han

¹⁰ Israelsk havneby, nord for Haifa

¹¹ 9. dag i måneden Aw

man gav ham, lød: "Vi græder over ødelæggelsen af Jerusalems tempel". Så spurgte Napoleon: "Hvornår er det sket?" De tilstedeværende svarede ham: "Det skete for cirka 2.000 år siden". Da sagde Napoleon: "Det er sket for 2.000 år siden, og I græder endnu! Hvis dette er tilfældet, og hvis et folk endnu i dag på den måde erindrings sin fortid, så er det et folk, som også har en fremtid."

Den tredje af de tre søjler er de gode gerningers søjle.

Bønnen er den fjerde søjle. Og i dag vil ved slutningen festligheden sammen høre ordene fra bøn-
nen, som lyder: *Sim Schalom*,¹² giv fred!

Stemmen fra *Shofar*¹³ er den femte af de fem søjler. Shofars klang betyder fred. Denne klang symboliserer også friheden, det enkelte menneskes frihed til at træffe afgørelser.

Den virkelige fred i verden er den fred, som ikke kender til terror. Det er den fred, som af alle anses for at være en ret for alle mennesker. Og det er af den grund, at vi i dag har ladet Shofar lyde, for Deres besøg i dag et tegn på, et symbol på den fred, som bør herske på jorden. En fred uden terror.

Når vi sammenfatter disse fem søjler, så dannes der derved en hånd. Skønt den har fem fingre, er den dog ét. Den er en hånd, det jødiske folks hånd. Og denne hånd giver jeg Dem som et symbol på det jødiske folks fred for alle folk i denne verden.¹⁴

Tillad mig at slutte med den sidste sætning fra Kaddisch-bønnen¹⁵ på hebraisk og på tysk:

Osseh schalom bimromaw hu ja'asseh schlom alein we al kol Israel. Wei'imru Amen

"Der Frieden stiftet in Seinen Höhen, Er stifte Frieden für uns und für ganz Israel, sprecht Amen".¹⁶

Klik her for at udskrive artiklen (printerens skal være tændt)

Klik her for at sende artiklen til en ven eller bekendt (Outlook skal være startet)

Klik her for at komme til forsiden af catholica.dk

¹² Sim Schalom er navnet på den sidste lovsigelse i hovedbønnen i den daglige jødiske gudstjeneste

¹³ Vædderhorn, som bruges i liturgisk sammenhæng i synagogen, og i hvilket der også blev blæst under pave Benedikts besøg

¹⁴ Ved disse ord vendte rabbiner Teitelbaum sig og rakte sin hånd til pave Benedikt, som rejste sig og greb den med begge sine. Red.

¹⁵ Jødisk bøn, der siges til erindring om afdøde familiemedlemmer.

¹⁶ Han, som stifter fred i sine høje himle, måtte Han stifte fred for os og for hele Israel. Dertil siges: Amen!